

Inzet van proactieve zorgplanning in de praktijk (uitgewerkte subsidieaanvragen)

Onderwerpen: proactieve zorgplanning, advance care planning, ACP, palliatieve zorg, transmurale samenwerking

Let op: u kunt alleen een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen als uw eerder ingediende projectidee in deze subsidieronde een positief advies tot uitwerken heeft gekregen.

Datum geplaatst: 9 mei 2022

Deadline: **dinsdag 28 juni 2022, 14.00 uur**

Inhoud

1	Doel subsidieoproep.....	1
2	Randvoorwaarden	1
2.1	Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	2
2.2	Staatssteun	2
2.3	Samenwerking en bijdrage van derden	2
2.4	Welk bedrag kunt u aanvragen?.....	3
2.5	Voorwaarden die in het proces van subsidieverstreking van toepassing zijn	3
3	Beoordelingscriteria.....	4
3.1	Algemene relevantiecriteria	4
3.2	Programmaspecifieke relevantiecriteria	5
3.3	Kwaliteitscriteria.....	5
3.4	Prioriteitstelling	6
4	Procedure & Tijdpad.....	6
4.1	Beoordelingsprocedure	7
4.2	Tijdpad	7
5	Indienen.....	7
5.1	Indiening (via MijnZonMw).....	7
5.2	Tips	7
5.3	Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	7
5.4	Inhoudelijke vragen	7
5.5	Technische vragen	8
5.6	Downloads en links.....	8
5.7	Overige bijlagen subsidieoproep	8
	Bijlage 1 – Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking	9
	Bijlage 2 – Overzicht huidige bekostiging proactieve zorgplanning	11

1 Doel subsidieoproep

Achtergrond

Het programma Palliantie II heeft als doel de kwaliteit van leven voor mensen die ongeneeslijk ziek zijn en hun naasten te behouden of te verbeteren. Het programma bouwt voort op de opgedane kennis en ervaring uit het 1^e programma *Palliantie. Meer dan zorg* en legt het accent op het bundelen van kennis en het (door)ontwikkelen en opschalen van de resultaten. 1 van de thema's dat centraal staat in Palliantie II is proactieve zorgplanning, oftewel advance care planning (ACP).

Wat is proactieve zorgplanning?

Proactieve zorgplanning stelt mensen in staat om met hun zorgverleners doelen, wensen en behoeften te bespreken voor toekomstige behandelingen, zorg en ondersteuning aan het levenseinde. Uitgangspunt voor deze oproep is het [Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland \(2017\)](#). Hierin wordt de term proactieve zorgplanning gebruikt en beschreven als *'het proces van vooruit denken, plannen en organiseren van zorg. Met gezamenlijke besluitvorming als leidraad, is dit een continu en dynamisch proces van gesprekken over huidige en toekomstige levensdoelen en keuzes, en welke zorg daar nu en in de toekomst bij passen.'*

De [themapagina over proactieve zorgplanning](#) op de site Palliaweb van de coöperatie Palliatieve Zorg Nederland (PZNL) biedt overzicht aan hulpmiddelen voor proactieve zorgplanning. Ook staat daar de [Leidraad voor het proces van uniform vastleggen van proactieve zorgplanning \(advance care planning, ACP\)](#).

Een belangrijk onderdeel van proactieve zorgplanning is het kunnen vastleggen, actueel houden en uitwisselen van gegevens. Het Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL) en PZNL ontwikkelen momenteel, op ons verzoek, een informatiestandaard om het PDF-format van de ACP-leidraad verder te digitaliseren, en testen die standaard vervolgens door pilots. Deze ontwikkeling is een aanzet tot het vastleggen en delen van informatie in het individueel zorgplan voor patiënt, naasten en zorgverleners. Het staat projecten, die in deze subsidieronde gehonoreerd worden, vrij om, waar mogelijk, te zijner tijd aan te sluiten bij deze pilots.

Doel

Met deze subsidieoproep willen we de inzet van proactieve zorgplanning in de praktijk stimuleren, om zo de zorg en ondersteuning voor mensen die ongeneeslijk ziek of kwetsbaar zijn, en hun naasten, optimaal aan te laten sluiten bij hun wensen en behoeften. Onderzoek met minimaal een voor- en nameting moet onderdeel uitmaken van de uitgewerkte subsidieaanvraag. Dit onderzoek dient inzicht te geven in de te verwachten effecten en kosten op de zorg en ondersteuning voor bovenstaande doelgroep, en op de implementatie van proactieve zorgplanning.

Voor deze subsidieoproep komen subsidieaanvragen in aanmerking waarin een bestaand transmuraal samenwerkingsverband gaat samenwerken tussen de 1^e- en 2^e- of 3^e-lijns zorg en ondersteuning op het gebied van proactieve zorgplanning. De beroepsgroepen, een vertegenwoordiging van patiënten, een zorgverzekeraar en een onderzoeksorganisatie maken ten minste deel uit van zo'n transmuraal samenwerkingsverband. Het doel daarvan is de inbedding van proactieve zorgplanning in transmurale werkafspraken tussen de verschillende stakeholders. Na afloop van de projectsubsidie zetten de deelnemende organisaties van het initiatief de activiteiten op eigen kracht voort.

2 Randvoorwaarden

U kunt alleen een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen als uw eerder ingediende projectidee in deze subsidieronde een positief advies tot uitwerken heeft gekregen. Als u besluit tegen negatief advies een uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen, dient u dit uiterlijk 6 weken na ontvangst van de adviesmail te melden via palliatievezorg@zonmw.nl.

Een uitgewerkte subsidieaanvraag komt uitsluitend voor subsidie in aanmerking indien aan de volgende randvoorwaarden is voldaan:

- De proactieve zorgplanning is gericht op zorg en ondersteuning voor mensen die ongeneeslijk ziek of kwetsbaar zijn en hun naasten.
- De activiteiten zijn gericht op implementatie van proactieve zorgplanning in een transmurale samenwerking tussen 1^e- en 2^e- of 3^e-lijns zorg en ondersteuning. Het gaat hier om 'verticale' transmurale samenwerking.

- De activiteiten bouwen voort op bestaande kennis en instrumenten over proactieve zorgplanning. Ontwikkeling van geheel nieuwe interventies behoort niet tot de mogelijkheden van deze subsidieoproep.
- Voor de activiteiten heeft de subsidieaanvrager niet al elders subsidie ontvangen.
- Kinderpalliatieve zorg wordt uitgesloten voor deze subsidieoproep. Hiervoor is een aparte subsidieoproep.

2.1 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

De volgende partij(en) kan/kunnen aanspraak maken op (een gedeelte van de) subsidie:

- 1 of meerdere Nederlandse onderzoeksorganisaties in de zin van het EU-staatssteunrecht¹
- 1 of meerdere zorgorganisaties, beroepsgroepen, vertegenwoordiging van patiënten en/of zorgverzekeraars

Een partij afkomstig uit een bestaand transmuraal samenwerkingsverband kan een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen. Deze partij is tevens hoofdaanvrager. Voor deze subsidieoproep geldt dat samenwerking een vereiste is. De beroepsgroep(en), een vertegenwoordiging van patiënten, een zorgverzekeraar en een onderzoeksorganisatie maken ten minste deel uit van het samenwerkingsverband.

2.2 Staatssteun

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun². Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

Daadwerkelijke samenwerking

Wanneer ondernemingen³ en onderzoeksorganisaties samenwerken aan het project, bestaat het risico dat de subsidie als ongeoorloofde staatssteun wordt beschouwd.

Volgens paragraaf 2.2.2 Kaderregeling O&O⁴ is er geen sprake van (ongeoorloofde) staatssteun als de samenwerkende partijen aan bepaalde voorwaarden voldoen. Wanneer zij aan die voorwaarden voldoen, is sprake van 'daadwerkelijke samenwerking'. Zie voor de voorwaarden en toelichting [Bijlage 1 – Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking](#).

Om aan de voorwaarden van daadwerkelijke samenwerking te kunnen voldoen, kunnen de projectactiviteiten alleen starten nadat een samenwerkingsovereenkomst geaccepteerd is door ZonMw en ondertekend is door alle betrokken samenwerkingspartijen. De projectactiviteiten mogen dus niet eerder starten.

Meer informatie over staatssteun vindt u op de ZonMw-webpagina [Vrijstellingverordeningen staatssteun](#).

2.3 Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Zoals eerder aangegeven geldt voor deze subsidieoproep dat samenwerking een vereiste is. Samenwerking en sponsoring moeten definitief geregeld zijn bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag. Let op dat het niet mogelijk is om na indiening van de ondertekende samenwerkingsovereenkomst nieuwe organisatie(s) toe te voegen.

Uit de uitgewerkte subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die

¹ Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, (2014/C 198/01), artikel 15 onder ee).

² Artikel 107 VWEU.

³ Een onderneming in de zin van het EU staatssteunrecht betreft elke eenheid die een economische activiteit uitvoert, ongeacht rechtsvorm of wijze van financiering.

⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627\(01\)&rid=7](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XC0627(01)&rid=7)

aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking.

- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Letter of Commitment

Omdat ZonMw zeker wil weten dat samenwerkende partijen/sponsors van een project zich juridisch hebben verplicht tot de toegezegde bijdrage, is een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag verplicht. Gebruik hiervoor het voorbeeld op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Indien ZonMw concept samenwerkings- en/of sponsorovereenkomst(en) opvraagt, verleent zij de subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

2.4 Welk bedrag kunt u aanvragen?

In deze subsidieronde kunt u maximaal € 500.000,- aanvragen voor een looptijd van maximaal 36 maanden. Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt 6 miljoen euro. Cofinanciering van minimaal 15% is verplicht om verdere implementatie en borging te bevorderen. De cofinanciering kan een eigen bijdrage zijn of een bijdrage van derden en mag bestaan uit menskracht of financiële middelen. Bijvoorbeeld: wanneer u het maximale bedrag van € 500.000,- (inclusief btw) bij ons aanvraagt, voert u minimaal € 75.000,- extra op als cofinanciering, waardoor het totaal begrote bedrag minimaal € 575.000,- is.

Accountantskosten mag u bij projecten van € 125.000,- of meer opnemen in de begroting. Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet u na afronding van een project van € 125.000,- of meer, naast de financiële eindverantwoording, een controleverklaring van een accountant aanleveren. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.

De projectvoorstellen met een positief advies tot uitwerken komen na indiening van hun uitgewerkte subsidieaanvraag (indien deze volledig voldoet aan de vereisten zoals beschreven in de subsidieoproep) in aanmerking voor een vergoeding van maximaal € 10.000,- (inclusief eventueel verschuldigde btw) als tegemoetkoming in de vooraf gemaakte investeringen in de gezamenlijke uitwerking van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Indien u volgens de volledig gouden Open Access route publiceert, mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 5.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Zie voor meer informatie over Open Access hoofdstuk 3.1 en de ZonMw-webpagina [Open Access](#).

2.5 Voorwaarden die in het proces van subsidieverstreking van toepassing zijn

Wijziging Algemene subsidiebepalingen ZonMw

De Algemene subsidiebepalingen ZonMw 2013, zijn per 1 april 2022 gewijzigd. De wijzigingen hebben met name betrekking op artikel 25 subsidievaststelling en artikel 26 verantwoording. Meer informatie over de wijziging van de subsidiebepalingen kunt u nalezen op [onze website](#).

Naast de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) zijn ook de volgende voorwaarden van toepassing:

- **Open Access**
Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk onderzoek) dat wij geheel of gedeeltelijk financieren, moet u Open Access beschikbaar stellen (conform ZonMw Open Access beleid). Wij accepteren verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigen we aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals *monographs*, boeken, *conference proceedings* en *grey literature*), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools en demonstraties).
Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).
- **Voorwaarden voor valorisatie**
ZonMw streeft naar brede toegankelijkheid van door haar gesubsidieerde projecten, daarom, dient u de [10 principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren](#) (MVL) toe te passen bij licentiëring van resultaten. Beschrijf, indien van toepassing, hoe aanspraak op intellectueel eigendom is geregeld met samenwerkende partijen en eventueel derden. Geef ook aan hoe deze partijen de 10 principes naleven.

3 Beoordelingscriteria

De programmacommissie Palliantie II beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van alle aanvragen. Hieronder staan relevantie- en kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

3.1 Algemene relevantiecriteria

Bij deze subsidieoproep zijn de volgende algemene relevantiecriteria van toepassing:

- **Diversiteit**
Beschrijf hoe u aandacht besteedt aan [diversiteit](#) en differentiatie van de doelgroep naar kenmerken zoals [seks en gender](#), leeftijd, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele geaardheid, waar relevant voor de thematiek van het project.
- **Toepassing van ICT en e-health**
Beschrijf, indien van toepassing, hoe u gebruikmaakt van de inzet van [ICT in de zorg](#). Hieronder verstaan we de inzet van e-healthtoepassingen, domotica en robotica, maar ook de opslag van data met behulp van ICT. We hebben [aandachtspunten](#) geformuleerd voor ICT-applicaties en ICT-standaarden in onderzoek.
- **Onderwijs**
Kennis wordt vooral toepasbaar en toegepast in het [onderwijs](#) als deze kennis tot stand komt in wisselwerking tussen onderzoek, onderwijs en praktijk. Beschrijf hoe u de wisselwerking tussen onderwijs, onderzoek, praktijk en beleid vormgeeft. Beschrijf welke resultaten uw project naar verwachting oplevert voor het onderwijs.
- **Participatie van patiënten en/of eindgebruikers**
Beschrijf hoe u belanghebbenden, de einddoelgroep of eindgebruiker die beschikt over ervaringsdeskundigheid betreft in uw project. Met 'betrekken' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij het opstellen van de uitgewerkte subsidieaanvraag en het uitvoeren van het project. Het criterium patiëntenparticipatie in de uitgewerkte subsidieaanvraag wordt onder andere beoordeeld door een onafhankelijk patiëntenpanel. De Patiëntenfederatie Nederland organiseert dit patiëntenpanel. Voor advies over patiëntenparticipatie in uw project kunt u kijken op www.patiëntenparticipatie.nl of contact opnemen met de Patiëntenfederatie Nederland via patiëntenparticipatie@patientenfederatie.nl.
- **Toegang tot data**
We stimuleren optimaal gebruik van data. Beschrijf in uw uitgewerkte subsidieaanvraag hoe u gebruik maakt van bestaande databestanden en/of onderbouw de noodzaak van nieuwe dataverzameling. Geef ook aan hoe u van plan bent toekomstige data of resultaten FAIR te delen. Houd bij de planning en begroting van uw project rekening met de kansen en vereisten met betrekking tot [FAIR data en datamanagement](#). Indien u geen data verzamelt, vermeld dit dan in uw uitgewerkte subsidieaanvraag.

- **Toepassing in termen van impact**

Beschrijf hoe u verwacht impact te realiseren en aan te tonen. Projecten die wij financieren moeten impact hebben. Nieuwe kennis en kunde moet gebruikt worden in praktijk, beleid, onderwijs en/of verder onderzoek. Op onze website leggen we uit wat impact is, hoe we werken aan het realiseren en aantonen ervan en wat we van projectleiders verwachten. Meer informatie vindt u op [de ZonMw-webpagina Impact versterken](#).

Meer informatie over de algemene relevantiecriteria vindt u op [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria](#).

3.2 Programmaspecifieke relevantiecriteria

Bij deze subsidieoproep zijn de volgende programmaspecifieke relevantiecriteria van toepassing:

- **Onderbouwing noodzaak**

De basis van de uitgewerkte subsidieaanvraag is een onderbouwing van de noodzaak van proactieve zorgplanning voor het betreffende samenwerkingsverband. In deze onderbouwing staat een beschrijving van de huidige situatie met betrekking tot proactieve zorgplanning en een beschrijving van de gewenste situatie die het samenwerkingsverband wil bereiken.

- **Meerwaarde**

De activiteiten sluiten aan op bestaande kennis en instrumenten over proactieve zorgplanning (zie [themapagina proactieve zorgplanning Palliaweb](#)). U sluit waar mogelijk aan bij bestaande en lopende initiatieven.

- **Samenwerking relevante stakeholders**

Een voorwaarde voor financiering is dat het voorstel een breed draagvlak heeft. In het samenwerkingsverband nemen alle relevante stakeholders deel. De samenwerking van de betrokken partijen is helder beschreven, inclusief samenwerkingsafspraken, onder andere over taken, rollen en verantwoordelijkheden van iedere partij. Deze samenwerking toont aan dat de implementatie van de resultaten ook na afloop van het project is gewaarborgd.

- **Kennisdeling en bruikbare kennisproducten**

De activiteiten leveren (tussentijdse) opbrengsten en uitkomsten van het project op die vertaald zijn in een 'tastbaar' product, zoals een implementatiehandreiking. Beschrijf op welke manier u de producten borgt na afloop van de subsidieperiode. Denk hierbij aan toegankelijkheid en eigenaarschap. Met deze producten kunnen anderen de resultaten van het project breder benutten, bijvoorbeeld nieuwe projecten in de eigen regio of in andere regio's in het land.

- **Inbedding in de Nederlandse gehanteerde financierings- en bekostigingssystematiek**

U heeft in een vroeg stadium aandacht voor de inbedding van proactieve zorgplanning in de bekostiging binnen de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg (Wlz). Dit is van belang voor de borging van proactieve zorgplanning na afronding van het project. In deze subsidieoproep is een bijlage ter informatie toegevoegd met een overzicht van de huidige bekostiging van proactieve zorgplanning, opgesteld door de NZa.

- **Projectgroep**

Beschrijf hoe de samenstelling van de projectgroep bijdraagt aan de kwaliteit van uw project. Uit de samenstelling van de projectgroep blijkt dat de benodigde expertise, ervaring en infrastructuur aanwezig is voor het welslagen van het onderzoek en het maken van een implementatieplan voor toepassing van proactieve zorgplanning in de praktijk. In de projectgroep is een duidelijke karterker of coördinator aanwezig. Ook is implementatie- en communicatie-expertise duidelijk aanwezig in de projectgroep.

- **Verhouding opbrengsten en kosten**

Maak duidelijk dat de projectkosten (het budget) in verhouding staan met wat het project verwacht op te leveren met betrekking tot de opbrengsten voor de mensen die ongeneeslijk ziek zijn of kwetsbaar zijn en hun naasten.

3.3 Kwaliteitscriteria

Bij deze subsidieoproep zijn de volgende kwaliteitscriteria van toepassing:

- **Doelstelling**

De doelstelling is helder omschreven.

- **Plan van aanpak**

Het plan van aanpak is concreet beschreven. Beschrijf de stappen van het implementatieproces. Beschrijf welke belemmerende en bevorderende factoren al geïdentificeerd zijn en hoe u deze in het project verder systematisch in kaart brengt. Denk hierbij aan factoren op verschillende

niveaus, zoals kenmerken van de interventie, van de zorgverleners, van de organisatie en van de context. Beschrijf ook hoe de keuze van implementatiestrategie(ën) tot stand komt.

Geef aan hoe u borging van de interventie verwacht te bereiken. Denk hierbij ook aan het aansluiten bij bestaande werkwijzen en structuren.

- **Uitkomstmaten**

U meet zowel implementatie-uitkomsten als uitkomstmaten op het gebied van het effect van zorg en ondersteuning. Implementatie-uitkomsten zeggen iets over daadwerkelijke toepassing van proactieve zorgplanning (zie bijvoorbeeld [Proctor en collega's, 2011](#)).

- **Kosten-batenanalyse**

Een kosten-batenanalyse is onderdeel van uw uitgewerkte subsidieaanvraag. Tijdens de uitvoering van het project maakt u inzichtelijk hoe de kosten en baten uitvallen door het toepassen van proactieve zorgplanning in de praktijk. U kunt deze kosten-batenanalyse door middel van een *business case* maken. U kunt voorbeeldformats van *business cases* vinden op de PZNL-website in bijvoorbeeld [de toolkit van het TAPAS-project](#). Let ook op dat u de kosten van de implementatie zelf meeneemt. Beschrijf onder andere in uw subsidieaanvraag welke kosten u gaat verzamelen (retrospectief of prospectieve dataverzameling en welke kosten u gaat meenemen).

- **Haalbaarheid**

Er is een duidelijke en realistische tijdsplanning. Het is aannemelijk dat u de doelstelling binnen de gestelde looptijd bereikt met de beschikbare expertise, mankracht, faciliteiten en middelen.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

3.4 Prioriteitstelling

De programmacommissie Palliantie II prioriteert de uitgewerkte subsidieaanvragen met de onderstaande prioriteringsmatrix. Een uitgewerkte subsidieaanvraag dient minimaal relevant te zijn en minimaal van voldoende kwaliteit te zijn om in aanmerking te komen voor een honorering.

De onderlinge weging van relevantie en kwaliteit gebeurt aan de hand van de volgende prioriteringsmatrix:

Kwaliteit	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Relevantie					
Zeer relevant	1	2	3	afwijzen	afwijzen
Relevant	4	5	6	afwijzen	afwijzen
Laag relevant	afwijzen	afwijzen	afwijzen	afwijzen	afwijzen

Wanneer na toepassing van de prioriteringsmatrix het aantal honoreerbare subsidieaanvragen het beschikbare budget overstijgt, dan hanteert de programmacommissie Palliantie II de volgende aanvullende afwegingsgronden:

- variatie in aandoeningen
- spreiding over de regio's

4 Procedure & Tijdpad

Houd bij het schrijven van de uitgewerkte subsidieaanvraag rekening met de volgende punten:

- Schrijf uw uitgewerkte subsidieaanvraag in het Nederlands.
- Op de ZonMw-webpagina [voorwaarden en financiën](#) leest u aan welke voorwaarden uw uitgewerkte subsidieaanvraag moet voldoen.
- Het is verplicht om bij een uitgewerkte subsidieaanvraag een begroting toe te voegen. Het totale bedrag mag niet meer dan 15% afwijken dan het aangevraagde bedrag van het projectidee. Onderbouw wanneer het budget meer dan 15% afwijkt.
- Reserveer een deel van uw projectbudget voor communicatie en implementatie. Neem dit op in de begroting bij de uitgewerkte subsidieaanvraag.
- De volgende bijlage(n) zijn verplicht om toe te voegen:
 - [Consortium- /samenwerkingsovereenkomst](#): de definitieve, niet ondertekende versie
 - [Letter of Commitment](#): voor elke samenwerkende en/of sponsorende organisatie
 - [Overzicht betrokken partijen](#) met daarin de organisaties die participeren in uw project
- De volgende optionele bijlage mag worden toegevoegd:
 - maximaal 2 A4 met figuren en tabellen

- Andere bijlagen dan hierboven beschreven worden niet meegenomen bij de beoordeling van uw uitgewerkte subsidieaanvraag.

4.1 Beoordelingsprocedure

De uitgewerkte subsidieaanvragen worden door externe referenten op kwaliteit beoordeeld (hoor). Een onafhankelijk patiëntenpanel beoordeelt het onderdeel patiëntenparticipatie. Hierna krijgt de aanvrager de gelegenheid om schriftelijk te reageren (wederhoor). De uiteindelijke prioritering van de uitgewerkte subsidieaanvragen (ten aanzien van kwaliteit én relevantie) gebeurt door de programmacommissie Palliantie II op basis van de uitgewerkte subsidieaanvraag, de referentrapporten en het wederhoor. Voor de procedures voor de beoordeling van uitgewerkte subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)' en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

4.2 Tijdpad

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	Dinsdag 28 juni 2022, 14.00 uur
Ontvangst commentaar referenten en patiëntenpanel	Donderdag 22 september 2022
Deadline indienen wederhoor	Donderdag 6 oktober 2022, 14.00 uur
Besluit	December 2022
Uiterlijke startdatum	Uiterlijk 6 maanden na datum besluit

Projectleiders van gehonoreerde projecten nodigen wij te zijner tijd uit voor een startbijeenkomst. Om transmurale samenwerking in de proactieve zorgplanning te borgen, is een goede plek in de bekostiging cruciaal. In de startbijeenkomst zullen wij samen met de NZa ook aandacht aan dit onderdeel besteden.

Meer informatie

Bekijk de [programmapagina](#) op de ZonMw-website; deze wordt regelmatig bijgewerkt.

5 Indienen

5.1 Indiening (via MijnZonMw)

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([MijnZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een uitgewerkte subsidieaanvraag is dinsdag 28 juni 2022, om 14.00 uur.

5.2 Tips

- ZonMw is overgestapt naar een ander online indiensysteem. Als u nog niet eerder met MijnZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding MijnZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw uitgewerkte subsidieaanvraag digitaal indient, een Wordversie van uw uitgewerkte subsidieaanvraag te printen (via MijnZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw uitgewerkte subsidieaanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar MijnZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in MijnZonMw zelf corrigeren.

5.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

De '[Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)' moet ondertekend worden door de bestuurlijk verantwoordelijke en de hoofdaanvrager. De ondertekende verklaring kunt u toevoegen aan de uitgewerkte subsidieaanvraag in MijnZonMw of per mail sturen naar ZonMw, ter attentie van *clusterondersteuning Palliantie II*, palliatievezorg@zonmw.nl. De verklaring moet uiterlijk 1 week na indiening binnen zijn.

5.4 Inhoudelijke vragen

Neem voor inhoudelijke vragen contact op met Viviënne Lahaut (programmamanager) of Jenny Hoogendoorn – de Vries (programmasecretaris) via de clusterondersteuning van het programma Palliatie II, via 070 349 54 63 of palliatievezorg@zonmw.nl.

5.5 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

5.6 Downloads en links

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- Infographic 'in 10 stappen subsidie aanvragen'
- [Procedurebrochure voor aanvragers](#)
- [de ZonMw-webpagina Relevantiecriteria](#)
- [Voorwaarden en financiën](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Vrijstellingverordeningen staatssteun.](#)
- [FAIR data en datamanagement](#)
- [Open Access](#)
- [Tien principes MVL](#)
- [Impact versterken](#)
- [Handleiding ProjectNet/MijnZonMw](#)
- [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)
- [Programma Palliatie II](#)

5.7 Overige bijlagen subsidieoproep

- [Bijlage 1 – Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking](#)
- [Bijlage 2 – Overzicht huidige bekostiging proactieve zorgplanning](#)

Bijlage 1 – Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking

Daadwerkelijke samenwerking moet tot uiting komen in een vastgelegde inhoudelijke betrokkenheid bij de samenwerking. Deelnemers dienen daadwerkelijk deel te nemen aan de samenwerking door invloed te hebben op het ontwerp en de uitvoer van de samenwerking, de financiële risico's te delen, op afstand van elkaar te staan (onafhankelijkheid) en actief bij te dragen aan het management van de samenwerking. Contractonderzoek en het verrichten van onderzoeksdiensten – en uitbesteding – kwalificeren naar hun aard niet als daadwerkelijke samenwerking.

Daadwerkelijke samenwerkingsvereisten [paragraaf 2.2.2 Kaderregeling O&O&I](#):

1. Het betreft een samenwerking tussen:
 - a. ten minste 2 onafhankelijke partijen
 - b. waarvan ten minste 1 partij die voldoet aan de definitie van onderzoeksorganisatie⁵ en één partij die kwalificeert als onderneming, die
 - c. op basis van een in het projectvoorstel beschreven taakverdeling (project governance) een gemeenschappelijke doelstelling nastreven en
 - d. samen de omvang van het samenwerkingsproject bepalen en bijdragen aan de tenuitvoerlegging ervan en
 - e. de daaraan verbonden financiële, technologische, wetenschappelijke en andere risico's delen en
 - f. duidelijke omschrijving van de activiteiten per projectpartij in werkpakketten en een bijbehorende duidelijke begroting, waarin duidelijk wordt welk deel van de subsidie op welk deel van de activiteiten en werkpakketten betrekking heeft, en
 - g. de projectresultaten delen, en
 - h. waarbij de activiteiten vallen binnen de primaire activiteiten van een onderzoeksorganisatie, zijnde:
 - i. opleiding
 - ii. onafhankelijk onderzoek of ontwikkeling
2. Een of meer partijen kunnen de volledige kosten van het project dragen (mede middels verkrijging van subsidie) en zodoende de andere partijen bevrijden van de aan het project verbonden financiële risico's.
3. De beoogde activiteiten vallen binnen de categorieën fundamenteel, industrieel onderzoek en/of experimentele ontwikkeling.⁶
4. De hierboven genoemde onderdelen moeten voor aanvang van het project zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst die aan bovenstaande voorwaarden voldoet.
5. Hiervan uitgesloten zijn definitieve overeenkomsten over de marktwaarde van de ontstane intellectuele-eigendomsrechten en de waarde van bijdragen aan het project.
6. Contractonderzoek en het verrichten van onderzoeksdiensten worden niet geacht vormen van samenwerking te zijn.

Voorwaarden uitgewerkte subsidieaanvraag

In uw uitgewerkte subsidieaanvraag dienen de volgende aspecten duidelijk omschreven te worden. Geef duidelijk aan welke partijen deelnemen in de daadwerkelijke samenwerking en welke partijen in dit verband voor haar activiteiten subsidie aanvragen.

Omschrijf per samenwerkende partij:

- of dit een onderzoeksorganisatie of onderneming (niet-onderzoeksorganisatie) betreft
- welke rollen en taken de partij heeft binnen de samenwerking
- welke activiteiten door partij zullen worden uitgevoerd
- welk deel van de subsidie beoogd is voor welke partij (begroting)

EN

- op welke manier de (hoofd-)activiteit voldoet aan de criteria van fundamenteel of industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling.

⁵ Par. 1.3 onder ee) [Kaderregeling](#) O&O&I

⁶ Par. 1.3 onder j), m) en q) [Kaderregeling](#) O&O&I

- in een verklaring dat partijen financieel en juridisch onafhankelijk van elkaar zijn

Voorwaarden samenwerkingsovereenkomst

Om aan de voorwaarden van daadwerkelijke samenwerking te kunnen voldoen, kunnen de projectactiviteiten alleen dan starten nadat de samenwerkingsovereenkomst geaccepteerd is door ZonMw en ondertekend is door alle betrokken samenwerkingspartijen.

Op de ZonMw website kunt u meer informatie vinden over de voorwaarden en een voorbeeld overeenkomst vinden. U wordt dringend geadviseerd gebruik te maken van het voorbeeld, dit is opgesteld in lijn met de vereisten voor daadwerkelijke samenwerking. Zie voor meer informatie en voorwaarden: <https://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/cofinanciering/subsidies-en-samenwerkingbijdragen-van-derden/>

In de samenwerkingsovereenkomst moet onder andere een bepaling inzake intellectuele eigendomsrechten opgenomen worden. Deze bepaling regelt dat:

- de resultaten van de samenwerking die geen intellectuele eigendomsrechten opleveren breed verspreid worden;
- de uit het samenwerkingsproject ontstane intellectuele-eigendomsrechten aan de verschillende samenwerkende partijen worden toegekend op een wijze die een passende afspiegeling is van de werkzaamheden. Het uitgangspunt daarbij is 'uitvinder is eigenaar';
- de onderzoeksorganisatie(s) een vergoeding ontvangt bij overdracht of licensering van haar (gedeelte-) intellectuele-eigendomsrechten aan de onderneming(en) die gelijkwaardig is aan de marktprijs. Bepaling van een marktconforme prijs kan niet op voorhand worden vastgesteld en dient op arm's length-voorwaarden plaats te vinden.

U moet tijdig een definitieve maar nog niet ondertekende versie van de samenwerkingsovereenkomst aanleveren die voldoet aan genoemde voorwaarden voor beoordeling door ZonMw.

Uitvoering Project

Het gehele project moet worden uitgevoerd met inachtneming van de vereisten voor daadwerkelijke samenwerking. Als niet of niet langer (deels) aan die vereisten wordt voldaan, bestaat het risico op verstrekking van onrechtmatige staatssteun aan betrokken ondernemingen en zal (dat deel van) de subsidie niet verstrekt of ingetrokken kunnen worden.

Let op dat het niet mogelijk is om na de ondertekende samenwerkingsovereenkomst nieuwe organisatie(s) toe te (laten) voegen.

Bijlage 2 – Overzicht huidige bekostiging proactieve zorgplanning

Hieronder treft u een overzicht van de huidige bekostiging proactieve zorgplanning opgesteld door de NZa.

Huisarts: samen beslissen / proactieve zorgplanning (ACP)

Samen beslissen met de patiënt is een belangrijk onderdeel van de zorg die huisartsen verlenen. De tijd voor samen beslissen maakt dan ook onderdeel uit van de tarieven voor reguliere huisartsenzorg in segment 1 (inschrijftarief en consulten). Er zijn geen aparte prestaties voor samen beslissen.

Zorgaanbieder en zorgverzekeraar kunnen aanvullende afspraken over samen beslissen maken binnen segment 3. Segment 3 biedt vrijheid om tot maatwerk prestaties en tarieven te komen.

Een huisarts kan voor palliatief terminale zorg de prestatie 'intensieve zorg' declareren. Dit is een consult waarvoor een hoger tarief geldt dan voor het reguliere consult. De NZa stelt voor de prestatie 'intensieve zorg' maximumtarieven vast. Voorwaarde om deze prestatie te kunnen declareren is dat de patiënt thuis verblijft of in een eerstelijnsverblijfinstelling (elv-instelling).

Eerstelijnsverblijf: samen beslissen / proactieve zorgplanning (ACP)

De huidige prestatiebeschrijvingen voor het eerstelijnsverblijf (elv) zijn algemeen. De zorg aan de patiënt kan ingevuld worden naar eigen inzicht. Is er behoefte aan samen beslissen, bijvoorbeeld voor patiënten die palliatieve zorg ontvangen, dan kan dat binnen de huidige prestaties. Een aanbieder van elv-zorg krijgt voor elv-patiënten een dagtarief van waaruit dit gesprek bekostigd kan worden.

Als een patiënt met de huisarts of een andere arts wil bespreken welke zorg mogelijk en nodig is in de nabije toekomst dan kan dat. De externe arts kan zijn inzet dan vergoed krijgen als een deelprestatie via de prestatie Onderlinge dienstverlening. De huisarts kan zijn visite voor de patiënt die verblijft in het elv, in rekening brengen via de prestaties huisartsenzorg elv.

Een huisarts kan voor palliatief terminale zorg aan patiënten in het elv de prestatie 'intensieve zorg' declareren. Dit is een consult waarvoor een hoger tarief geldt dan voor het reguliere consult. De NZa stelt voor de prestatie 'intensieve zorg' maximumtarieven vast. Voorwaarde om deze prestatie te kunnen declareren is dat de patiënt thuis verblijft of in een elv-instelling.

Wijkverpleging: samen beslissen / proactieve zorgplanning (ACP)

In de wijkverpleging is veel ruimte voor samen beslissen en proactieve zorgplanning. Voorafgaand aan het leveren van de zorg, stelt de wijkverpleegkundige de verpleegkundige indicatie voor de inhoud en hoeveelheid zorg. Het moment van de indicatiestelling is een geschikt moment om met de patiënt zijn wensen voor de zorg te bespreken. Ook als de zorg geregeld is, is het belangrijk om geregeld met de patiënt te bespreken aan welke zorg hij behoefte heeft. De tijd voor deze gesprekken maakt onderdeel uit van de verpleegkundige zorg en zit in de tarieven verwerkt.

Medisch specialistische zorg: samen beslissen / proactieve zorgplanning (ACP)

Het gesprek over de verschillende behandelopties voor patiënten is onderdeel van de reguliere diagnose-behandelcombinaties (dbc's).

Voor een uitgebreid gesprek over behandelopties kan zorgactiviteit (ZA) '190066' uitgebreid consult ten behoeve van zorgvuldige afweging behandelopties, samen met de patiënt en/of zijn/haar vertegenwoordiger' worden geregistreerd. Deze is niet alleen bedoeld voor de medisch specialist maar ook voor de verpleegkundig specialist en andere poortfunctionarissen. Met deze registratiecode kan de extra tijd inzichtelijk gemaakt worden tijdens een consult voor samen beslissen. Deze registratiecode staat ook op de nota aan de patiënt.

ZA '190066' wordt geregistreerd naast een (herhaal)polibezoek, screen-to-screenconsult of verpleegdag. ZA '190066' kan geregistreerd worden als het 'samen beslissen'-consult minimaal tweemaal de tijd in beslag neemt die voor een (herhaal)consult gebruikelijk is. ZA '190066' is een registratieve zorgactiviteit en heeft geen functie in de afleiding naar een dbc-zorgproduct. Het levert wel transparantie op zodat er vervolgens goede afspraken gemaakt kunnen worden met de zorgverzekeraar.

Het gesprek over de niet-curatieve behandelopties valt ook onder samen beslissen bij de medisch specialist, wanneer het levenseinde van de patiënt in zicht komt. Dit kan soms jaren voor het overlijden al aan de orde zijn. Dit gesprek is onderdeel van de reguliere dbc's en kan inzichtelijk gemaakt worden met de zorgactiviteit zoals genoemd hiervoor.

Langdurige zorg: samen beslissen / proactieve zorgplanning (ACP)

Samen beslissen en proactieve zorgplanning binnen de langdurige zorg is een belangrijk onderdeel van de zorgverlening. Het past onder andere bij de persoonsgerichte zorg zoals omschreven in het kwaliteitskader verpleeghuiszorg. Tijd die een verpleegkundige, specialist ouderengeneeskunde (SOG) of Arts voor Verstandelijk Gehandicapten (AVG) in de langdurige zorg besteedt aan samen beslissen is verrekend in de zzp, mpt en vpt tarieven. Kiest een cliënt voor een persoonsgebonden budget (pgb), dan is de cliënt zelf aan zet en kiest deze voor de zorg waar de cliënt behoefte aan heeft.

Indien er behoefte is aan andere mogelijkheden voor het bekostigen van proactieve zorgplanning, dan is er bij veel zorgsectoren ruimte in de bekostiging voor het maken van maatwerkafspraken. Ook zijn er mogelijkheden voor het starten van een experiment via de beleidsregel innovatie voor kleinschalige experimenten. De mogelijkheden voor innovatie en preventie in de bekostiging staan uitgebreid beschreven in de volgende wegwijzers innovatie en preventie:

- [Wegwijzer innovatie en preventie in de eerstelijnszorg](#)
- [Wegwijzer innovatie en preventie in de medisch specialistische zorg](#)
- [Wegwijzer innovatie en preventie in de langdurige zorg](#)

Voor vragen over mogelijkheden in de bekostiging kunt u contact opnemen met Dorien Mol, projectleider palliatieve zorg, via dmol@nza.nl